

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2014

1 september 2014

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek,
teneinde de gerechtelijk stagiairs toe
te staan hun buitenstage bij een
internationaal rechtscollege of
bij het Grondwettelijk Hof te volbrengen**

(ingediend door de heer Christian Brotcorne)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2014

1er septembre 2014

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire, en vue de
permettre aux stagiaires judiciaires
de prester leur stage extérieur
dans une juridiction internationale
ou auprès de la Cour constitutionnelle**

(déposée par M. Christian Brotcorne)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel beoogt de gerechtelijk stagiairs toe te staan het tweede gedeelte van hun stage (de zogenaamde “buitenstage”) bij een internationaal rechtscollege of bij het Grondwettelijk Hof te volbrengen.

RÉSUMÉ

La présente proposition de loi vise à permettre aux stagiaires judiciaires de prester la deuxième partie de leur stage (dit “stage extérieur”) dans une juridiction internationale ou auprès de la Cour constitutionnelle.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag
 CRABV: Beknopt Verslag
 CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)

PLEN: Plenum
 COM: Commissievergadering
 MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
 QRVA: Questions et Réponses écrites
 CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
 CRABV: Compte Rendu Analytique
 CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)

PLEN: Séance plénière
 COM: Réunion de commission
 MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel.: 02/ 549 81 60
 Fax: 02/549 82 74
 www.dekamer.be
 e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél.: 02/ 549 81 60
 Fax: 02/549 82 74
 www.lachambre.be
 courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt de tekst over van de wetsvoorstellen DOC 52 2517/001 en DOC 53 0052/001.

Het huidige artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de gerechtelijke stage van het lange type drie jaar duurt. Ze geeft toegang tot het ambt van lid van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie. Krachtens artikel 259octies, § 2, eerste lid, tweede gedachtestreepje, verloopt het tweede stadium van die stage *“van de 16e tot en met de 21e maand in een strafinrichting, een politiedienst, het federaal parket, een kantoor van een notaris of van een gerechtsdeurwaarder, of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie”*.

Naar luid van artikel 259octies, § 3, tweede lid, tweede gedachtestreepje, verloopt de stage van het korte type, die 18 maanden duurt en alleen tot het ambt van magistraat van het openbaar ministerie toegang geeft, *“van de 13e tot en met de 15e maand in een strafinrichting, een politiedienst, het federaal parket of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie”*.

Die teksten staan dus niet toe dat die “buitenstage” bij een internationaal rechtscollege zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie of het Europees Hof voor de rechten van de mens wordt volbracht, en al evenmin bij het Grondwettelijk Hof. Dat is de enige mogelijke uitlegging die aan de betrokken tekst kan worden gegeven.

Uit de huidige praktijk blijkt echter dat het, in het belang van de justitiabelen, nuttig kan zijn dat de toekomstige magistraten bij die rechtscolleges een opleiding volgen.

Het supranationaal recht neemt in de Belgische rechtsorde en bijgevolg ook in de uitoefening van de rechterlijke ambten immers een almaar grotere plaats in. Het is onontbeerlijk dat toekomstige rechters of substituten vertrouwd zijn met de mechanismen die voortvloeien uit de verdragen van de Europese Unie, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden¹ enzovoort.

¹ Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950 te Rome, goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte des propositions de loi DOC 52 2517/001 et DOC 53 0052/001.

L’actuel article 259octies du Code judiciaire dispose que le stage judiciaire de type long dure trois ans. Il donne accès à la fonction de magistrat du siège ou du ministère public et se déroule en plusieurs phases. Selon le paragraphe 2, alinéa 1er, deuxième tiret, de cet article, le deuxième stade du stage se déroule: *“du 16e au 21e mois inclus au sein d’un établissement pénitentiaire, d’un service de police, du parquet fédéral, d’une étude notariale ou d’une étude d’un huissier de justice ou au sein d’un service juridique d’une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l’Union européenne”*.

Selon l’article 259octies, § 3, alinéa 2, deuxième tiret, du Code judiciaire, le stage de type court, qui dure dix-huit mois et donne uniquement accès aux fonctions de magistrat du ministère public, se déroule *“du 13e au 15e mois inclus au sein d’un établissement pénitentiaire, d’un service de police, du parquet fédéral ou au sein d’un service juridique d’une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l’Union européenne”*.

Selon ces textes, il n’est pas possible de prester ce “stage extérieur” dans une juridiction internationale, comme la Cour de Justice de l’Union européenne ou la Cour européenne des droits de l’homme. En outre, il est impossible de le prester à la Cour constitutionnelle. Telle est, en tout cas, la seule interprétation possible du texte en question.

Toutefois, la pratique actuelle indique qu’il peut être utile, dans l’intérêt des justiciables, que les futurs magistrats puissent se former dans ces cénacles.

En effet, le droit supranational tend à prendre une importance sans cesse croissante dans l’ordre juridique belge et, partant, dans l’exercice des fonctions judiciaires. Il est indispensable qu’un futur juge ou un futur substitut soient familiarisés avec les mécanismes découlant des traités émanant de l’Union européenne, de la Convention européenne des droits de l’homme¹, etc.

¹ Convention de sauvegarde des droits de l’homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950, ratifiée par la loi belge du 13 mai 1955.

Aangezien die teksten rechtstreeks van toepassing zijn in het Belgisch recht en de eraan gerelateerde rechtspraak in de interne Belgische rechtsorde “gezag van rechterlijke interpretatie” heeft, is een theoretische maar ook praktische kennis bijzonder kostbaar voor een rechtspracticus en *a fortiori* voor een magistraat, ongeacht of hij lid is van de zittende magistratuur of van het parket.

Die vaststelling zou de komende jaren nog pertinenter kunnen worden. De aanwezigheid van de gerechtelijk stagiairs in die rechtscolleges zou dus volkomen verantwoord zijn.

Die redering geldt ook voor het Grondwettelijk Hof. De door dat rechtscollege gehanteerde mechanismen en aangereikte oplossingen hebben een weerslag op het hele Belgische rechtsbestel. In theorie moet iedere rechter of substituut met alle subtiliteiten daarvan vertrouwd zijn. Een observatiestage bij dat rechtscollege kan echt nuttig zijn om de betrokkenen bewust te maken van de praktische werking ervan of zelfs opdat zij zich zouden kunnen vergewissen van de aangelegenheden waarover die instelling zich buigt en die niet onbelangrijk zijn (met name de grondrechten en de regels inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de overheden in België).

Meer concreet zal iedere rechter ooit prejudiciële vragen moeten opstellen. Een stage bij het Grondwettelijk Hof kan dus bijdragen tot een betere redactie van die cruciale akten van rechtspleging, die aan de beoordeling van de rechter worden overgelaten.

Daarom is het wenselijk in artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek te voorzien in de mogelijkheid de voormelde buitenstage te volbrengen bij het Grondwettelijk Hof, dan wel bij Europese of internationale rechtscolleges.

Vu que ces textes sont directement applicables en droit belge et que la jurisprudence qui s’y attache a autorité de la chose interprétée dans l’ordre juridique interne belge, une connaissance théorique, mais également pratique, va s’avérer particulièrement précieuse pour le praticien du droit et, *a fortiori*, pour le magistrat, fût-il du siège ou du parquet.

Et ce constat pourrait s’avérer encore plus patent dans les années à venir. La présence du stagiaire judiciaire au sein de ces juridictions se justifierait donc entièrement.

Ce raisonnement est également valable pour la Cour constitutionnelle. Ses mécanismes et ses solutions rejaillissent sur l’intégralité du système juridique belge. Théoriquement, tout juge ou substitut doit en connaître les subtilités. Un stage d’observation en son sein peut avoir une réelle utilité, que ce soit pour sensibiliser à son fonctionnement pratique, voire pour prendre la mesure des matières qui y sont traitées, et qui ne sont pas négligeables (les droits fondamentaux et les règles de répartition de compétences entre collectivités en Belgique).

De plus, concrètement, il appartiendra à tout juge de rédiger un jour des questions préjudicielles. Un stage auprès de cette Cour peut aider à améliorer le niveau de rédaction de ces actes de procédure cruciaux, qui sont laissés à l’appréciation du juge.

En conséquence, il est souhaitable d’introduire dans l’article 259octies du Code judiciaire la possibilité de prester ce stage extérieur à la Cour constitutionnelle ou devant des juridictions de droit européen ou international.

Christian BROTCORNE (cdH)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Aan artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. in § 2, voor het laatste gewijzigd bij de wet van 25 april 2007, wordt het tweede gedachtestreepje van het eerste lid vervangen door wat volgt:

“— van de 16^e tot en met de 21^e maand in een strafinrichting, een politiedienst, het federaal parket, een kantoor van een notaris of van een gerechtsdeurwaarder, of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie, of bij het federaal parket, het Grondwettelijk Hof of een Europees of internationaal rechtscollege;”;

2. in § 3, voor het laatste gewijzigd bij de wet van 25 april 2007, wordt het tweede gedachtestreepje van het eerste lid vervangen door wat volgt:

“— van de 13^e tot en met de 15^e maand in een strafinrichting, een politiedienst, het federaal parket of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie, of bij het federaal parket, het Grondwettelijk Hof of een Europees of internationaal rechtscollege;”.

30 juni 2014

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 259octies du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998, sont apportées les modifications suivantes:

1. au § 2, modifié en dernier lieu par la loi du 25 avril 2007, à l'alinéa 1er, le deuxième tiret est remplacé comme suit:

“— du 16e au 21e mois inclus au sein d'un établissement pénitentiaire, d'un service de police, d'une étude notariale, d'une étude d'un huissier de justice, ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne, ou au sein du parquet fédéral, de la Cour constitutionnelle, ou d'une juridiction européenne ou internationale;”;

2. au § 3, modifié en dernier lieu par la loi du 25 avril 2007, à l'alinéa 2, le deuxième tiret est remplacé comme suit:

“— du 13e au 15e mois inclus au sein d'un établissement pénitentiaire, d'un service de police, ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne, ou au sein du parquet fédéral, de la Cour constitutionnelle, ou d'une juridiction européenne ou internationale;”.

30 juin 2014

Christian BROTCORNE (cdH)